

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

49 Crimina non delet reliquorum, crimine vinctus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

diaboli) invidant, qui punito hora necdum discipulis sunt magistri: & sicut Innocentius a ait, [Misericordia est eum fieri magistrum, qui necdum dicitur esse discipulus.]

C. I. ¶ Neophytus in Episcopum non est ordinandus.

Unde in Nicano concilio, c. 2. legitur.

Quoniam multa, sive per necessitatem, sive ex quacumque causa, contra regulam gesta sunt, ita ut homines ex vita gentili nuper adhuc catechizati, vel infirmi, statim ad spirituales baptismum venissent, & continuo, cum baptizati, etiam ad Episcopatum vel presbyterium provecti sunt; recte igitur vitium est de cetero nihil tale debere fieri. Nam de tempore opus est, ut sit catechumenus, & post baptismum multa probatione indiget. Evidens namque est apostolicum preceptum, dicens, e [Non neophytum, ne forte elatus in iudicium incidat & laqueum diaboli.] Si vero precedente d. 2 tempore aliquod mortale peccatum admiserit, & convictus duobus vel tribus testibus fuerit, cesset a clero, qui huiusmodi est. Si quis vero prater hoc fecerit, tanquam contraria statuti sancti & concilii gerens, ipse precipitabitur de statu sui clerici.

¶ Quacumque causa] Græc est: ἢ ἀπὸ ἀσθενείας, ἢ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν: quod Dionysius vertit, aut alias cogentibus hominibus.

¶ Precedente] Græc est: ἀπὸ, procedente: sed obmissum non est mutatum.

¶ Mortale] Abest vox ista à prisca versione. Græc est: ἢ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν: quod Dionysius vertit, delictum animæ. Neophytus vero hodie appellatur, propiusquam sacra religio-nis noviter assumens.

C. II. ¶ Qui dicitur Neophytus.

Unde B. Gregorius scribit Synagoga Episcopo, & alii Episcopo, lib. 7. f. epist. 100.

Sicut & neophytus tunc dicebatur, qui initio b. sanctæ fidei erat eruditione plantatus; sic modo neophytus habendus est, qui repente in religionis habitum plantatus, ad ambicios honores: sacros irrepresentat. ¶ Ordinatus ergo ad ordines accedendum est. Nam casum appetit, qui ad summi & loci fastigia postpositis gradibus per abrupta quatit ascensum. Scimus autem, quod edificati parietes non prius tignorum pondus accipiunt, nisi à novitatis suæ humore licentur: ne si ante pondera, quam solidentur, accipiant, cunctam simul fabricam ad terram deponant.

¶ Initio sanctæ] In lib. 7. epist. 100. ubi habetur prior pars huius capituli usque ad versum. Scimus autem, legitur, in sanctæ fidei erat conversatione plantatus. lib. autem, epist. 100. ubi & eadem fere eadem verba habentur, ac præterea sequens pars usque ad finem] legitur hoc loco, qui adhuc noviter erat plantatus in fidem.

DISTINCTIO XLIX.

¶ Cetera, a quibus vitium debent esse immunes, qui in Episcopum sunt ordinandi. Qui enim intercessores pro populo ad Deum parantur, necesse est, ut eorum gratiam bene vivendo mereantur. Unde Gregorius ait in pastoralibus. ¶ Solliciti formidandum, ne qui placare posse non Deo credunt, hanc ipse ex proprio reatu mereatur. Quæ enim loquendo noverimus, quia, cum is qui discipul ad intercessionem mittitur, irati animus ad detestata provocatur. Qui ergo adhuc desideria terrenis adstringitur, caveat, ne divinitus iræo iudicio gravius accedens, a bono loco delectatur gloria, fiat subditus au-

a Epist. 12. ad Anselmum. b Martinus Brac. Episcopus cap. 22. c 1. Tim. 3. d al. procedente] orig. e al. magis. f Et lib. 3. epist. 30. Vigilio Episcopo Arelatensi. g Polyb. l. 2. tit. 1. Anfl. c. 26. lxx. part. 1. c. 131. h alin. misio. i al. or. dicit. k al. summa.

divi ruina. Saluter ergo se quisque metuat, nec a locum regimini assumere audeat, si in se ad vitam damnabiliter regat: nec ut, quem crimen depravat proprium, interceptor fieri appareat pro culpa aliena.

C. I. ¶ Sacrificium Deo non offerat, qui vitium est maculatus.

Idem in eod. pastoralibus eod. c. 21. continetur.

Hinc etenim suprema voce ad Moysen dicitur, [Loquere ad Aaron: homo deo femine lito per familiarias, qui habuerit maculam, non offerat panes Domino Deo suo, nec accedat ad ministerium eius.] Vbi & repente subiungitur: [Si cæcus fuerit, si claudus, si vel parvo, vel grandi & torto naso, si fracto pede, vel manu, si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si jugem scabiem, si impetiginem in corpore, vel ponderosus.] Cæcus quippe est, qui suprema contemplationis lumina ignorat: qui presentis vitæ tenebris pressus, dum venturam lucem nequaquam diligendo conspicit, quo gressus operis porrigat, c. nescit. Hinc etenim propheta Anna dicitur a, [Pedes sanctorum suorum servabis, & impij in tenebris contumescunt.] ¶ Claudus vero est, qui quidem, quò pergere debeat, aspicit; sed per infirmitatem mentis, vitæ viam perterritus e non valet tenere. ¶ Item videri: quia ad virtutis statum dum fixa consuetudine non erigitur, quò per desiderium immititur, illius gressus operis efficaciter non sequuntur. Hinc etenim Paulus dicit f, [Remissa manus, & destituta genia, ergo, & gressus rectos facite pedibus vestris, ut non claudicetis, quæ erret, sed magis salvetur.] ¶ Parvo autem naso est, qui ad tenendam mensuram discretionis idoneus non est. Naso quippe odore, fetoreque discernitur. Recte ergo per narium ductro exprimitur, perquam virtutes eligitur, delicta reprobandus. Unde & in laude sponte dicitur g, [Nasus tuus, sicut raris, quæ est in libano:] quia nimirum sancta ecclesia, quæ ex causis singulis tentamenta prodeant, per discretionem conspiciat, & ventura vitiorum bella ex alto deprehendat. Sed sunt nonnulli, qui dum assidui habentes nolunt, sepe se quibusdam acquisitionibus plus quam necesse est excedentes, ex nimia subtilitate falluntur. Unde hic quoque subditur, [vel grandi & torto naso.] Nasus enim grandis & tortus est, discretionis subtilitas immoderata: quæ dum plus quam decet exerceatur, actionis suæ rectitudinem ipsa confundit. ¶ Fracto autem pede vel manu est, qui viam Dei pergere omnino non valet, atque à bonis actibus funditus exors vacare contemnit, sed ab his omnibus, saltem cum infirmitate tenet, sed ab his omnimodo alienus existat. ¶ Gibbus vero est, quem terrena sollicitudinis pondus deprimit, ne unquam ad superna respiciat, sed solis huius, quæ in iustis calcantur, intendat: qui & si quando aliquid ex bono patriæ celestis audierit, ad hoc nimirum perverse consuetudinem pondere pregravatus, cordis faciem non attollit: quia cogitationis statum erigere non valet, quem terrena sollicitudinis usus curvum tenet. Ex horum quippe specie plurimista d dicit, [Incurvatus sum, & humiliatus est spiritus meus.] Quorum culpam quoque per semetipsum veritas reprobanda ait, i [Semen autem, quod in terra cadit, hi sunt, qui cadunt verbum, & à felicitatibus, & divitiis, & voluptatibus vitæ carnes suffocant, & non referunt fructum.] ¶ Lippus vero est, cuius quidem ingenium ad cognitionem veritatis emicat, sed tanta hoc carnalia opera obturcat. In lippis quippe oculis pupillæ sanæ sunt, sed humore deficiente infirmantur: & palpebræ grossescunt: quæ quia infusione crebra obturcentur, etiam acies pupillæ vitiantur. Et sunt nonnulli, quorum sensum carnalis vitæ operatio faciat, qui

a Ne. orig. b hauritus] vulgata. c al. dirigat. d 1. Reg. 2. e al. perfecte. f Hebr. 12. g Cant. 7. h Psal. 118. i Luc. 3. k infirmatus.] orig. videtur

videre recta subtiliter per ingenium poterant, sed usi pravorum actuum caligant. Lippus itaque est, cuius sensum natura exacuit, sed conversationis pravitas confundit: cui bene per Angelum dicitur a, [Collyrio in imagine oculis tuis, ut videas.] Collyrio quippe oculos, ut videamus, inungimus, cum ad cognoscendam veri luminis claritatem, intellectus nostri aciem medicamine bonae operationis adjuvamus. ¶ Albuginem vero habet in oculo, qui veritatis lucem videre non sinitur: quia arrogantia sapientiae seae iustitiae caecatur. Pupilla namque oculi nigra, videt: albuginem tolerans nihil videt: quia videlicet sensus humanae cogitationis, si stultum se, peccatoremque intelligit, cognitionem intimam claritatis apprehendit. Si autem candorem sibi iustitiae sive sapientiae tribuit, à luce se supernae cognitionis excludit: & eo claritatem veri luminis nequaquam penetrat, quò se apud se per arrogantiam exaltat, sicut de quibusdam dicitur b, [Dives enim se esse sapientem, stultus factus est.] ¶ Iugem vero habet scabiem, cui carnis petulantia sine cessatione dominatur. In scabie etenim fervor viscerum ad cutem urahitur, per quam recte luxuria designatur: quia si cordis tentatio usque ad operationem profilit, nimirum fervor intus, usque ad cutis scabiem prorumpit, & foris iam corpus faciat: quia dum in cogitatione voluptas non reprimitur, etiam in actione dominatur. Quasi enim cutis puriginem Paulus curabat abstergere, cum dicebat c, [Tentatio vos non approbatur, nisi humana.] ac si aperte diceret, Humanum quidem est tentationem in corde perpeti: demoniacum vero est in tentationis certamine in operatione superari. ¶ Impetiginem quoque habet in corpore, quibus avaritia vastatur in mente: quae si in pavonis non compescitur, nimirum sine mensura dilatatur. Impetigo quippe sine dolore corpus occupat, & absque occupati tadio excrefcens membrorum decorem foedit: quia & avaritia captivam animam, dum quasi deleat, exulcerat: dum adipiscenda quaque cogitationi obicit, ad inimicitias accendit: & dolorem in vulnere non facit, quia astutiani animo ex culpa abundantiam promittit. Sed decore membrorum perditur, quia altitum quoque virtutum per hanc pulchritudine depravatur: & quasi totum corpus exasperat, quia per universa vitia animam supplantat, Paulo attestante, qui ait d, [Radix omnium malorum est cupiditas.] ¶ Ponderosus vero est, qui turpitudinem non exerceat opere, sed tamen ab hac cogitatione continua sine moderamine gravatur in mente: qui nequaquam quidem usque ad opus nefarium rapitur, sed ejus animus voluptate luxuria sine ullo repugnationis obaculo deleatur. Vitium e quoque est ponderis, cum humor viscerum ad vitia labitur, quae profectio cum molestia decoris intumescunt. Ponderosus ergo est, qui toris cogitationibus ad lasciviam declinans, pondus turpitudinis gestat in corde: & quamvis prava non exerceat opere, ab his tamen non evellitur mente, nec ad usum boni operis in aperto valet assurgere: quia gravat hunc in abditis pondus turpe. ¶ Quiquis ergo quolibet horum vitio subigitur, panes Domino offerre prohibetur: ne i profectio dilite aliena delicia non valeat is, quem adhuc propria deservant. ¶ Quia igitur paucis ad magisterium pastorale dignus qualiter veniat, atque hoc indignus qualitate perimeat, offendimus, nunc is qui ad illud dignitate pervenerit, in eo qualiter vincere debeat, demonstramus.

¶ Ne profectio] Sic etiam in originali impresso. In aliquot Gratiani manusc. scriptis legitur. Nec profectio dilite aliena delicia valet is, quem adhuc propria deservant.

a Apoc. b Rom. 1. c 1. Cor. 10. d Timoth. 6. e Sic & Ambrosius.

C. II. ¶ Indolens, verena lucra sequens, vitio suo ordinari non debet. Item Hieronymus a super Malachiam, ad c. 1. Sacerdotes nomen Domini despiciunt, & quantum ad se, panem pollutum offerunt, qui ad altare indigne accedunt, quique dato munere sacerdotium praesumunt. Panem quoque polluit, qui doctrinam Domini in populo male dispergit, b & qui honorat potentem, & despicit pauperem. ¶ infra. ¶ (Si offeratis carum ad immolandum, nonne malum est? &c.) superius accusati de panibus, nunc accusantur de victimis. Carum animal offert, qui vix discipulus esse poterat, magistrumque facit, qui vix discipulus esse poterat. Claudum offert, qui lucra terrena quarentem locat; utpote pedem in diversa ponentem, unum in divitiis alterum in carnalibus: cui potest inferri illud de libro Regum (Vsq̄uequò claudicatis in duas partes?) Languidum offert, qui vitiosum habet pro religioso, quique tardum, & pigrum probat i patientem, dicens illum negligenter redarguendum. Indignum est enim dare Deo, quod delignatur homo. ¶ Probat patientem] Sic interpretatur etiam in manus scriptis, & in glossis, cum tamen ita possit etiam distinguere, & pigrum probat, patientem dicens illum, &c.

DISTINCTIO L.

EX praemissis auctoritatibus liquet monstratum esse, quod variis criminibus irrecti in sacerdotibus ordinari non possent. Nam autem de eisdem queritur, utrum possent per altare c patientiam, vel in propriis ordinibus remanere, aut ad majores gradus conscendere valeant. Multorum auctoritatibus, variis criminibus irrecti, a proprio ordinibus dejecti sunt, & ab accessu majorum prohibentur.

C. I. ¶ Lapsi in suum ordinem reparari non possunt. Unde Gregorius ait Constantino Mediolanensi Episcopo, lib. 4. epist. 17. fve cap. 61.

Si d lapsi ad suum ordinem revertendi licentia concedatur, vigor canonice proculdubio frangitur disciplina: dum pro reverentis spe, pravæ actionis desideria quique concipere non formidat. ¶ post pauca. ¶ Illud igitur pra omnibus studete, ut lapsos in sacrum ordinem nullius vobis supplicatio aliquo modo revocare suadeat: ne hujusmodi non statuta, sed temporaliter dilata credatur esse vindicta.

C. II. ¶ Qui post suam ordinationem labitur, depositus permanebit. Item Martinus Papa 1. Amaldo Episcopo.

¶ Vi e semel post suam ordinationem in lapsum ceciderit, deinceps iam depositus erit, nullumque gradum sacerdotii poterit adipisci.

C. III. ¶ Presbyter post lapsum nulla ratione in sacro ordine reparari valet. Item Gregorius Papa Sabiniensis Episcopo, lib. 9. epist. 25.

Presbyterum f de quo nos fraternitas tua latoris presentium legatione g consuluit, nulla ratione in sacro ordine post lapsum, aut permanere, aut revocari posse cognoscas. Circa quem tamen mitius agendum est: quia commissum facinus facili dicitur professione confessus.

a Sensus aliqua ex parte, b ad differt. c aliam. d Anselm. lib. 2. cap. 25. & lib. 2. cap. 12. Ivo part. 6. cap. 80. Panorm. l. 2. cap. 145. e Panorm. l. 3. cap. 141. f Anselm. l. 2. cap. 26. g al. relatione.

